

Гаврилко П.П., к. е. н., проф.,
директор Ужгородського торговельно-економічного інституту
КНТЕУ;

Гуштан Т.В., к. е. н., доц.,
Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ;
м. Ужгород, Україна

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ РИЗИКІВ І НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Діяльність суб'єктів підприємництва в умовах функціонування системи економічних законів, загостреної конкурентної боротьби не може бути розрахована з повною визначеністю. У підприємницькій діяльності багато рішень доводиться приймати в умовах невизначеності, що обумовлюється необхідністю вибору напрямку дій з декількох можливих варіантів, здійснення яких доволі складно передбачити.

Будь-якому виду підприємництва властивий ризик. Це пов'язано з існуванням безлічі чинників і умов, які впливають на позитивний результат управлінських рішень, що схвалюються. Досвід свідчить про те, що ризик неотримання намічених результатів особливо виявляється при конкуренції учасників підприємницького обороту і загальності товарно-грошових відносин.

Під підприємницькими ризиками розуміють такі, «що виникають при будь-яких видах підприємницької діяльності, пов'язаних з виробництвом продукції, товарів і послуг, їх реалізацією; товарно-грошовими і фінансовими операціями; комерцією, а також здійсненням науково-технічних проєктів» [2, с. 35]. Ризик виступає в якості об'єктивно неминучого елемента ухвалення будь-якого управлінського рішення внаслідок того, що невизначеність є неминучою характеристикою умов господарювання. В практичній ситуації управлінські рішення завжди пов'язані з ризиком, що обумовлюється наявністю ряду чинників невизначеності, які неможливо передбачити. Готельний бізнес несе істотні втрати в умовах невизначеності і ризику, що обумовлюють стан туристичної галузі. Види ризиків в готельному бізнесі: мінливість кон'юнктури ринку, зниження якості послуг, що надаються, посилення податкового тиску, зміна кількості населення, зниження рівня доходів населення, мінливість кон'юнктури ринку, мінливість цін на готельні послуги, мінливість вартості ресурсів, падіння обсягів надання послуг.

При прийнятті управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності ресурсні потоки формуються на підставі одного з безлічі альтернативних сценаріїв. Оскільки заздалегідь невідомо, який із сценаріїв буде реалізований на практиці, все це значно ускладнює процес оцінки ефективності довгострокового розвитку підприємств готельного бізнесу. Приймаючи рішення про ефективність діяльності готелю в умовах ризику і невизначеності, підприємству необхідно визначити прийнятне поєднання двох головних компонент «ризик – прибутковість». В умовах ризику ймовірність настання конкретних подій, які впливають на кінцевий результат, може бути встановлена з певним ступенем точності. Водночас, в умовах невизначеності така ймовірність не може бути детермінована внаслідок відсутності необхідної інформації.

При виборі альтернативи прийнятого рішення суб'єкт керується, з одного боку, своєю ризиковою перевагою, а з іншого – відповідним критерієм вибору з усіх можливих альтернатив.

Один із напрямів підвищення конкурентоспроможності – це зниження собівартості реалізованих послуг. Найважливішими шляхами зниження витрат є економія всіх видів ресурсів, споживаних у процесі надання послуг – трудових, фінансових, матеріальних. Основними чинниками зниження собівартості є: підвищення технічної складової процесу надання готельних послуг; поліпшення організації праці на підприємствах готельного бізнесу; диверсифікація готельних послуг. У результаті цього напряму досягаються зниження витрат і зростання продуктивності праці.

Таким чином, в умовах невизначеності і ризику більш конкурентоспроможними порівняно з «поодинокими» готелями і в перспективі найбільш стійкі до життя є оптимально сформовані готельні мережі за рахунок об'єднання ресурсів, зокрема фінансових. Отже, українська індустрія туризму потребує розробки законодавчих основ їхнього функціонування, формування комплексу менеджменту і маркетингу готельних мереж в умовах невизначеності ринкової ситуації і підприємницького ризику суб'єктів готельного бізнесу.

Список бібліографічних посилань

1. Агафонова Л.Г. Туризм, готельний та ресторанний бізнес : ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навч. посібник / Л.Г. Агафонова, О.Є. Агафонова. – К.: Знання України, 2002. – 358 с.
2. Осецький В. Підприємницькі ризики та їх страхування в економіці / В. Осецький // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. – К. – 2006. – № 81/82. – С. 34-36.